

Elsa Jönsson Andersson

Lite allmänt från min uppväxt

Jag föddes den 12 augusti 1920 i Stenestad.

Mina föräldrar hade en gård. Föräldrarna hette Beata och Ludvig Jönsson. På gården hade vi hästar, kor, grisar, höns och så naturligtvis katter. Jag var nummer tre i syskonskaran på sex stycken. Vi hade inte elektriskt ljus på gården, utan det var fotogenlampor som hängde i taket. Det fanns inget vatten och avlopp inne utan vi fick hämta vatten ute och sedan gå ut med slakvattnet. Toaletten var "utedasset" som fanns vid sidan av stallet. På vintertiden bar man in ved på kvällarna för det skulle alltid finnas på morgnarna när mor stigit upp för att göra upp eld i spisen. Lamporna fylldes med fotogen i en liten behållare som också innehöll en veke. När den sen var blöt kunde man sätta fyr med en tändsticka. Sedan sattes ett lampglas över och det blev ett behagligt sken. Innan lamporna tändes på vinterkvällarna brukade vi samlas alla för att "kura skymning". Då sjöng vi alla och mor sjöng också ibland visor från sin barn och ungdomstid. Vi barn sjöng också visor som vi lärt i skolan och även berättade vi sagor vi hade lärt.

Efter tredje torsdagen i Thor (mars), då tranan trampar på Skånes jord, fick inga lampor tändas. Man gick och lade sig innan det blev mörkt.

När jag började skolan hade jag fyra kilometer dit. I småskolan gick vi två år för samma fröken. I mellanskolan gick vi också två klasser, också för samma fröken. Femte, sjätte och sjunde klass gick vi i storskolan och då för en lärare. Man gick med tofflor till skolan men innan man gick in i klassrummet fick man byta till inneskor. När timmen skulle börja ringde fröken eller läraren i en klocka och då fick vi ställa upp oss på led. När alla var samlade öppnade fröken dörren till skolsalen och vi fick gå in och ställa oss vid bänkarna. Fröken hälsade sedan - god morgon. Vi flickor neg och pojkarna bugade. Efter de läste fröken en bön och vi sjöng en psalm. Sen fick vi sätta oss i våra bänkar. När lektionen var igång kunde man få en fråga och då reste man sig upp, ställde sig vid sidan om bänken och svarade.

Var svaret då rätt fick man sätta sig annars fick man stå upp tills någon svarat rätt. Det fanns ju ingen skollunch så vi hade smörgåsar med oss. När vi sedan skulle gå till lunchrasten fick vi stå upp och läsa, -I Jesu namn till bords vi gå, välsigna Gud den mat vi få. Efter de fick vi gå ut i en rad efter varandra.

På hösten och vintern gick vi till skolan, för cyklar hade vi inte. Men på vintern när det var snö, körde vi spark. Då var det ingen saltning eller grusning på vägarna och det fanns knappast några bilar. Ibland på vintrarna ställdes det till med slädparti. Föräldrar som hade häst och släde kom och det kördes stora rundor med oss barn. Det kunde ta flera timmar. Hästarna hade "bjällror" eller en klockring som kallades "songlor", på sig. Allt detta var så fint. Efter ett sådant slädparti kunde det hända att lärare och lärarinnor kunde bjuda föräldrarna på kaffe och vi barn fick saft och kakor. När det sen blev sommartid fick vi hjälpa till med djuren på gården. Hacka potatis och gallra betor. Mjölka kor skulle vi kunna när vi var åtta år. När det var tid med höskörden fick vi hjälpa till där. Det allra roligaste var när man fick åka på hölasset.

Detta var lite om hur det kunde se ut hemma och hur skolåren var 1927-1934.

Elsa Jönssons föräldragård i Stubbaröd